UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap

Előfizetési ára:
egész évre - - - - - - 10 K
fél évre - - - - - - - 5 „
Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő: Kardos Miksa.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u. 5. I. e. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.
Telefon 137.

I. évfolyam. Ujvidék, csütörtök 1910. december 8. 70. szám.

A drágaság általános okai.

A gazdasági élet hajdan ijesztő rémét: az éhséget a céltudatos modern gazdasági politika a konszolidált társadalomból — mondhatjuk — örökre számüzte. Alig 5 évtizeddel ezelőtt: 1847-ben a fejletlen közgazdasági viszonyok között élt Irországban csaknem 1 millió ember pusztult el éhhalállal. És minél korábbi időkre tekintünk vissza és minél rendezetlenebb gazdasági állapotok között élő népek történetét lapozgatjuk, annál vehemensebb pusztulás képei tárulnak szemünk elé, melyeknek oka a — kisebb-nagyobb körre kiterjedő — rossz termés okozta éhség.

Manapság a művelt államokban az éhség veszélye megszünt. Megszüntette a fejlett közlekedés és kereskedelem, mely a rossz termés okozta inséget nagy területen osztja el s igy elviselhetően mérsékli azáltal, hogy az inséges területeket a tulprodukciót mutató vidékek *fölöslegével* ellátja, még akkor is, ha e vidékek igen távolfekvők. (Bécsbe argentiniai hust szállitanak). De elejét veszik az inségnek azok a törekvések is, melyek az utolsó évtizedekben csaknem általánosak s amelyek minél nagyobb területeket igyeknek eke alá hajtani. Az élelmiszerek abszolut hiánya tehát manap már nem következhetik be, de cikkek szükségesnél kisebb mennyisége a forgalomban gyakran tapasztalható, ami a drágaságban nyilvánul.

A drágaságot két szempontból vizsgálhatjuk: vizsgálhatjuk intenzitása és kiterjedtsége szempontjából. A drágaság intenzitása (nagysága, erőssége) függ a piacra kerülő és a szükséges mennyiség viszonyától. Minél kisebb mennyiség kerül a piacra és minél jobban keresett az illető cikk, annál intenzivebb lesz a drágaság. De függ az intenzitás attól is, hogy a cikk minő szükségletet elégit ki. Az élelmi cikkek hiánya a legintenzivebb drágaságot okozhatja, a kulturszükségletek hiányával beálló drágaság már elviselhetőbb, mert igényeinket redukálhatjuk, a luxuscikkek drágasága a legmérsékeltebb, mert áruk csak bizonyos magasságig emelkedhetik; ha azon tul megy, lemonduuk róluk. (Triviálisan kifejezve: *enni* kell, de *automobilon járni* nem muszáj!)

A kiterjedés szempontját válasszuk kettő, beszélhetünk lokális és világdrágaságról és beszélhetünk némely árucikkre kiterjedő és általános drágaságról. Ha a drágaság részleges, akár a területi kiterjedést, akár a drágaságtól sujtott árucikkek számát tekintve, ennek lokális és sajátos okai vannak. Ezekre e rövid néhány sorban ne terjeszkedjünk ki; a napi sajtó ez okokat bőven tárgyalja, mert épen — sajnos — aktuálisak. De tegyük vizsgálat tárgyává azt, hogy a napjainkban statisztikailag ténylegesen megállapitható általános világdrágaság minek tulajdonitható.

Három nyomós okot nevez meg a közgazdaság tudománya.

Itt első a roppant mérvben emelkedő kereslet, amellyel a termelés, tehát a kinálat nem tud lépést tartani. A nagyobbodó kereslet egyrészt a szaporodásban, másrészt az emelkedő jólétben leli magyarázatát.

Nézzünk szembe először a szaporodással. Malthus, angol közgazda tanai szerint a népesség szaporodási tendenciája geometriai haladványban nő, mig a megélhetési eszközök csak számtani haladványban szaporodnak. Ez azt jelenti, hogy ha pl. egy család szaporodása nemzedékről-nemzedékre ilyen *számarányokban* nő: 2, 4, 8, 16, 32 . . . a megélhetés eszközei csak 2, 4, 6, 8, 10 . . . arányban szaporodnak. A természetes szaporodás tehát gyorsabb, mint az életszükségletek kielégitésére alkalmas javak termelés növekedése. Épen azért Malthus szükségesnek — gazdasági szükségnek — hirdette a szaporodás mesterséges korlátozását. Ha Malthus törvénye számszerint nem is áll, annyi mindenesetre tény, hogy a természetes szaporodás gyorsabb a termelés növekedésnél. Az ebből eredő veszély ellen azonban beláthatatlan ideig biztositva vagyunk a tengeren tuli parlagon heverő földek töméntelen mennyisége által.

Ami a közjólétet illeti, az komolyan mérlegelendő a világdrágaság megitélésénél. A bérviszonyok a legtöbb országban (nálunk is némely foglalkozási ágnál) igen megjavultak; igen sok cikk ennek folytán olyan hatalmas *uj* vevőkörre tett szert, hogy a kinálat a kereslet mögött messze elmaradt s igy drágaság jött létre. Vannak nálunk is ipari munkások, akik napi 9—10 koronát keresnek. De még a kisebb jövedelműek is jobban élnek, mint hajdan, amihez természetesen joguk van, hiszen minden dolgozó embernek joga emberi módon élni s ha e helyen szó esik erről, ez pusztán tárgyilagos megállapitása annak, hogy a szélesebb körben örvendetesen terjedő jólét az árak emelkedését eredményezi.

A második ok az elsővel összefügg. Hogy azonban ezzel foglalkozhassunk, meg kell ismerkednünk egy érdekes közgazdasági törvénnyel, mely Ricardótól (angol közgazda) ered.

A megművelt föld termést hoz. A termés értékének fedeznie kell: 1., a *földjáradékot*, (a föld után járó jövedelem, pl. bérletnél a bérösszeg), 2., a *tőkekamatot* (gazdasági berendezések amortizációja, vetőmag értéke, stb . . .) 3. *munkabért*, (akár fogadott munkás bére, akár magának a tulajdonos-művelőnek munkája után járó dij, melyet azonban a gyakorlatban nem szokás munkabérnek tekinteni.) Ha a termés értékéből marad még valami e három tétel levonása után, akkor ez a valami a haszon. (Haszon a bérlő jövedelme; a a kisgazda jövedelme, aki maga műveli földjét, a haszon *és* a munkabér). Földet művelni csak akkor érdemes, ha a termelés költségei: földjáradék, tőkekamat, munkabér megtérülnek és még fölösleg, értéktöbblet is mutatkozik. A földműves esetleg olyan termelékenységű föld megművelésére is hajlandó, amely csak a termelés költségeit téritimeg, ha megelégszik a munkabérrel és hasznot nem vár. Magától értetődik, hogy vannak földek, melyek termelékenysége olyan kicsiny, hogy adott körülmények között még a termelés költségeit sem téritik meg. Ezek megműveletlenül hevernek. A népesség szaporodásával emelkedik az élelmicikkek ára, a mezőgazdasági termékek magasabb áron értékesithetők s e magasabb érték már fedezi a kevésbbé termékeny földek megművelési költségeit is: a kevésbbé termékeny földeket is a művelés körébe vonják. Vagyis idővel a *művelés határa* kiterjed.

Ezek után a második okot abban állapitjuk meg, hogy a nagyobb kereslet folytán szükségessé vált a művelési határ kiterjesztése, ami csak a magasabb termelési költségek megtéritésével lehetséges, a drágább előállitást pedig a fogyasztók fedezik az élelmicikkek drágább megvásárlása által.

BOGDÁNY és TÁRSA — Budapest, VI. Dalnok-u. 12. Saját házban. Telefon 988.

UJVIDÉK. II. Rákóczi Ferenc-ut 66. sz. TELEFON 219.

Központi fűtés, szellőztetés, vizvezeték, csatornázás és világitási berendező vállalat.

Ez a két ok tisztán az élelmicikkek drágulására vonatkozott. Fölösleges hosszan fejtegetni, hogy az élelmicikkek drágulása, tehát az élet megdrágulása *minden* munkást — akár szellemi, akár testi munkás legyen is az — bérjavitás kieszközlésére kényszerit s a drágább munkaerő *minden* cikket megdrágit.

A harmadik ok minden árucikk drágulására egyformán közvetlenül hat s ez: a pénzérték csökkenése. A pénz bizonyos fokban elértéktelenedett, vásárló képessége csökkent. Ugy mondjuk, hogy a pénz ára csökkent. Ennek az érték-kevesbedésnek oka az, hogy a pénz-kinálat a kereslettel szemben jelentékenyen megnövekedett. A tetemes arany és ezüst-termelés idézik elő egyrészt a kinálat-nagyobbodást, de talán érthetőbb befolyást gyakorolnak a megszaporodott pénzhelyettesitők és a célszerű kereskedelem-technikai berendezések, amelyek az érczpénzt sokszor fölöslegessé teszik, s igy az elhelyezést kereső tőkét tetemesen megszaporitják. Statisztikailag igazolható, hogy a londoni clearing house forgalmának csak 7—8%-a bonyolódik le érczpénzben, azaz 100 kor. összforgalom mellett csak 7—8 korona készpénz-forgalomra van szükség. A fölöslegessé vált 92—93 korona másutt keres elhelyezést, növeli a kinálatot, csökkenti a pénz árát, a pénz értékét, vásárló erejét.

Minthogy tehát a pénz megfogyott vásárló értéket képvisel, ma bizonyos mennyiségű pénzért kevesebb árut kapunk, mint hajdan, vagy — ha tetszik — bizonyos mennyiségű áruért nagyobb mennyiségű pénzt kell adnunk ma, mint néhány évvel ezelőtt, vagyts szükségleti cikkeinket drágábban kell megfizetnünk.

Ez az a három általános ok, mely a világdrágaságot eredményezte s ezek természetes kihatása hazánkra okozza azt a nyomasztó helyzetet, amely mint nehéz megélhetési viszonyok ismeretes nálunk.

O. K.

Temetés.

A *dr. Horváth Gézának* temetésén elhangzott szép bucsuztató beszédeket technikai okok miatt lehetetlenség volt leközölnünk mult számunkban és igy kötelességünknek most teszünk eleget.

Dr. Szabó Lajos ügyvéd az ügyvédi kar nevében a következő beszédet mondta:

Mélyen tisztelt gyászoló közönség!

Ujvidék ügyvédi kara nevében mondok bucsut a felejthetetlen kartársnak, a félelem és gáncsnélküli lovagnak, a férfinak, kinek ellensége sohasem volt, csak ellenfele, akit mindenki annyira szeretett és annyira becsült, hogy irigyei csak azért voltak, mert nem lehettek olyanok, mint ő. Bucsuznak tőle a kartársak, akik maguk fölé emelték akkor, mikor a birói székbe ültették, megtéve őt a kamara választmányi tagjának. Bucsut mondunk neked, aki ebben a rideg, sivár időben sem feledted el az ideális álláspontot, hogy az ügyvéd a jog, igazság nemes védője. Mélységes gyásszal vagyunk eltelve most szivünkben, mert lehullott a mi fejünk koronája, ebben a sirban porlik ő. Bucsut veszünk tőled kedves kartársunk, emléked köztünk örökké élni fog. Isten veled örökre!

Erre *dr. Marcekovich Imre* lépett a sir elé, hogy Ujvidék szab. kir. város nevében mondja el a következő bucsuztatót:

Tisztelt gyászoló közönség!

Elérkeztünk a végső állomáshoz. Bucsut kell, hogy vegyünk tőled drága elhunyt, bucsut földi maradványaidtól. A bucsu nehéz pillanatában csak egy vigaszunk van, az a tudat, hogy az elválás csak testednek szól, szellemi vonatkozásaidban élni fogsz továbbra is. Élni fogsz polgártársaid el nem muló hálájában, amelyet önzetlen, hasznos munkáddal érdemeltél ki, élni fogsz tisztelőid szeretetében és emlékében, akiktől a könyörtelen halál abban a pillanatban ragadott el, midőn egyhangu bizalom folytán visszaültettünk téged abba az állásba, amelyet az egész város elismerése mellett töltöttél be. Most midőn itt állunk nyilt sirod előtt, nekünk egy világitó fáklya maradtál. Világitó fáklyája leszel tisztviselőtársaidnak te, akiknek bizalmát jogi tudással és egyéniségednek páratlan varázsával meg tudtad nyerni. Most mikor távozol, vezetni fog ez a világitó fáklya. Ez lesz a vezérlő csillagunk, valahányszor az élet nehéz küzdelmeiben szükségük lesz reá tisztviselőtársaidnak. Ez fog bennünket vezetni minden bajban az egyenes uton a biztos révbe. Bucsut kell, hogy vegyünk tőled drága elhunyt! Idejött gyászoló barátaid könnyeikből hervadhatatlan koszorut fontak neked, amelyet sirod felé helyeznek el. Boldog lehetsz kedves barátunk, hogy ehhez a koszoruhoz e város közönségének apraja-nagyja hullat egy-egy könnyet. Isten veled!

Dr. Kassowitz Armin a munkapárt nevében igy bucsuzott el a párt nagynevű elnökétől:

Mély fájdalomtól összeszorult szivvel lépek ide, drága, kedves barátunk és elnökünk, dr. Horváth Géza, hogy bucsut mondjak neked az ujvidéki nemzeti munkapárt nevében, amikor földi utjaink örökre szétválnak, hogy kifejezést adjunk annak a mérhetetlen gyásznak, amely mindnyájunkat betöltött korai elhalálozásod által. Pártunkban pótolhatatlan veszteség és áthidalhatatlan az ür, amely mögötted hátramaradt. Te voltál a munkapárt éltetője kezdettől fogva, csak a te fényes tulajdonságaidnak, a te nagy szónoki képességednek, a te lankadatlan munkabirásodnak, csak a tetőtől talpig uri gondolkodásmódodnak, valamint a végtelen szivjóságodból fakadó megnyerő modorodnak sikerült Ujvidék város polgárait oly rohamosan zászlónk alá tömöriteni és nekünk azt az elért fényes diadalt biztositani. Most férfikorod delén, az elért sikerek tetőpontján szólitott el tőlünk az irgalmatlan, a könyörtelen halál. És bár a természetben most minden a gyászra emlékeztet, mégis keserű fájdalom hasitja szét sziveinket, a te barátod, a te párthiveid szivét, akkor, amikor látják azt a gyászvégzetet, amely fiatal életétől fosztotta meg a mi drága elnökünket. Határtalan nagy a mi fájdalmunk, a mi veszteségünk, de hiábavaló ez a mi kesergésünk, nem jösz vissza többé az élők sorába, nem támaszthatunk fel téged. De azt hisszük, hogy annak a nemes gondolkozásmódnak, amely téged minden léptedben irányitott, akkor felelhetünk meg legjobban, ha azok lesznek eszményeink, amelyek a te eszményeid voltak, ha azt a politikai végcélt, amellyel mindig ugyanazon eszméhez ragaszkodtál ifjuságod óta és amely mindig szemed előtt lebegett, mi is mindenkor követni fogjuk. Ez lesz a mi vezércsillagunk. A te fényes neved örökre megvan örökitve a mi pártunk történetében neved fényesen ragyog. Most pedig azt a zászlót, amelyhez oly hiven ragaszkodtál, meghajtjuk előtted, bucsuzó vezérünk előtt, hogy aztán ismét fellobogtassuk hazánk és pártunk érdekében. Ezzel vélünk neked emléket állitani, amelynél maradandóbbat, fényesebbet párt nem állithat, emléket, amelynek fénye még évek mulva sem fog kialudni párthiveink szivében. Drága halottunk, kedves, felejthetetlen elnökünk, dr. Horváth Géza, legyen áldott, áldásthozó emléked".

Végül meghatóan bucsuzott el a drága halottól a szerb ifjuradikális párt nevében szerb nyelven *dr. Jlics Brankó* ügyvéd. Nem lévén szerb gyorsirónk, sajnálatunkra a beszéd szövegét nem közölhetjük.

Dr. Horváth Géza koporsójára a következők küldtek koszorut: dr. Horváth Gézáné: Felejthetetlen jó férjemnek — Dórájától. Horváth Gézuska: Édes apuskámnak, Gézuska. Horváth Mihály: Édes jó fiamnak — Tata. Horváth Gyula főhadnagy: Szeretett bátyámnak, Gyula. Korény-Scheck Frigyes és dr. Korény-Scheck Vilmos: Utolsó üdvözlet édes sógorunknak Frici és Vili. Korény Béláné és családja: Isten veled! Mari néni, Vilma, Ella, Béla. Matkovits Béla főispán: Őszinte kegyelettel, Matkovits Béla. Ujvidék szab. kir város közönsége: dr. Horváth Gézának, tiszti főügyésznek. Az ujvidéki kir. törvényszék, ügyészség és járásbiróság tagjai: Kegyeletük jeléül. Dr. Szlezák Lajos országgyülési képviselő és családja: A leghivebb barátunknak. A nemzeti munkapárt: Szeretett elnökünknek. Az ujvidéki ügyvédi kar: Szeretett kartársának. Az első ujvidéki magyar előlegezési egylet: Érdemes ügyészének és igazgatósági tagjának. Bródy Miksa: Felejthetetlen Géza barátomnak. Dr. Horváth Géza ügyvédi irodaszemélyzete: Felejthetetlen főnökünknek Dr. Török Jenő ügyvédjelölt: Felejthetetlen főnökömnek. Feuer Irén, Kállai Béla dr: Igaz barátságból. Pesti magyar kereskedelmi Bank: Dr. Horváth Gézának. Dr. Wagner Károly és családja: Bucsuüdvözlettel. Dengl Alajos és neje: Géza barátunknak. Bruck Ferenc: Gézának — Bruck bácsiék. Novics Vlajkó és nővére: Felejthetetlen barátunknak — Irma, Vlajkó. Grossinger János és családja: Őszinte kegyelettel. Winkle István és neje: A legjobb barátnak — Ilonka és Pista. Dr. Bartha Félix és neje: Felejthetetlen barátunknak. Mucsalov család: Felejthetetlen igaz, jó barátunknak. Szlavnics család: Utolsó üdvözlet szeretett barátunknak. Dr. Königstädtler Ottó: Felejthetetlen barátjának. Wurst Lajos és neje: Kedves barátunknak, Gézának. Keresztpapájának — Gáborka. Dzubinska Dietzgen Stefánia — Letzter Gruss. Felirás nélkül: Piukovich család, Hlaváts Amália, Dietzgen Gábor és neje, Dietzgen Imre és neje, Dr. Kleiszner Gusztáv és neje, Teubner János és neje.

HIREK.

Személyi hir. Matkovits Béla főispán a délutáni gyorsal hosszabb időre Budapestre utazik.

Gr. Khuen Héderváry miniszterelnök részvéttávirata. Arra a mérhetetlen nagy csapásra, melyet Horváth Géza korai elhalálozása családjának, de nekünk a tágabb értelemben vett a családnak is okozott, valóban gyógyitó irként hat az alábbi részvétnyilatkozat, melyet Magyarország jelenlegi miniszterelnöke, pártunk legelső embere,

FISCHER TESTVÉREK, Ujvidék.

Műszaki telepe. II. Rákóczi Ferenc-utca 57. szám. Telefon: 224.

Elvállal: központi fűtést, szellőztetést, vizvezetéki és csatornázási berendezéseket, **légszesz-világitást, villany- és erőátvitelt,** úgyszintén kútfúrást és hygienikus berendezést. Minden e szakmába vágó cikkek raktáron tartatnak és javitások jutányosan eszközöltetnek. **Tervek és költségjegyzék dijtalanul.** Pontos, lelkiismeretes, leggondosabb kivitel. — **Jó munka.**

küldött ezernyi elfoglaltsága közepette is megemlékezve ujvidéki hűséges katonájáról. Az érdemnek ez az igazi megbecsülése mindnyájunknak jól esik s a miniszterelnök nemesen gondolkozó szivének legszebb megnyilvánulása. A távirat szövege ez:

Nagys. özvegy Horváth Gézáné urnő

Ujvidék.

Őszinte megilletődéssel értesültem Nagyságos Asszony kedves férjének, pártunk érdemes, buzgó elnökének gyászos elhunytáról. Hálás emlékezetben fogjuk megtartani emlékét és fogadja kérem őszinte részvétem kifejezését.

Khuen-Héderváry
miniszterelnök.

Matkovits Béla főispán — Horváth Gézánéhoz. Munka torlódás miatt lapunk mult számából véletlenül kimaradt annak a táviratnak szövege, melyet főispánunk legelsőként küldött a gyászbaborult özvegynek. A részvéttávirat szövege:

Nagys. özvegy Horváth Gézáné urnő

Budapest,
Istvánuti szanatórium.

Megilletődve, szomorusággal értesültem a sulyos csapásról, mely Nagyságodat férje elhunyta alkalmából a legmélyebb gyászba döntötte. Egész lelkemmel átérzem s osztozom e gyászban magam is, ki a boldogultban leghűbb barátom egyikét vesztettem. Szolgáljon mérhetetlen fájdalmában némi vigaszul az őszinte szivből jövő általános részvét, mely Nagyságodat és mélyen tisztelt családját körülveszi

Matkovits főispán.

A nemzeti munkapárt gyászának Horváth Géza elnök elhunyta alkalmából azáltal adott kifejezést, hogy a halálesetet külön gyászjelentésben tudatta, a koporsóra koszorut helyezett, testületileg kondoleált a családnál, a sirnál gyászbeszédet tartott, a párt hivatalos lapja gyászkeretben jelent meg s a pártelnöki tisztséget a gyász jeléül egy ideig betöltetlenül hagyja.

Tanárok országgyülési képviselőnknél. A tanári kongresszus határozatából kifolyólag kedden d. u. tisztelgett az ujvidéki középiskolai tanároknak egy nagy küldöttsége *Megyesi Ferenc főgimn. igazgató vezetésével dr. Szlezák Lajos országgyülési képviselőnél.* A küldöttség szónoka rámutatott a tanárság status rendezésénél az őket fenyegető veszedelmekre s kérte ezek ellen a képviselő ur védelmét s a tanárság akciójának a parlamentben való támogatását. Dr. Szlezák Lajos képviselő kitüntető szivességgel fogadta a küldöttséget, szép szavakkal méltatta a tanárság, nemzeterősitő munkáját, a maga részéről a legmesszebbmenő támogatást igérte meg s már most jelezte, hogy mint magától a kultuszminisztertől magánbeszélgetésben értesült, a tanárság ügye kedvező megoldást fog nyerni, mert a miniszter ur régibb álláspontja csak helytelen információból eredt. A küldöttség a képviselő válaszát éljenzéssel vette tudomásul s azzal a megnyugtató tudattal távozott lakásáról, hogy igaz ügyének egy nagy jóakarót s erős segitőtársat sikerült nyerni

A munkapárt végrehajtó bizottsága vasárnap d. u. 3 órakor dr. Kassowitz Ármin elnöklete melett népes gyűlést tartott. A gyűlés egyedüli tárgya a II ik kerület 2 megüresedett törvényhatósági bizottsági tagságra való jelölés volt. A végrehajtó bizottság egyhangu lelkesedéssel dr. Szlezák Lajost, Ujvidék szab. kir. város országos képviselőjét és Grossinger Jánost, a nemzeti munkapárt társelnökét jelölte. Ugy Szlezák Lajos dr., mint Grossinger János örömmel fogadják el a párt egyhangu bizalmának megnyilvánulását, a jelölést, mindazáltal szivesan felajánják helyeiket dr. Gaál Ödön alelnöknek, annál inkább, mivel épen a jelen alkalommal való jelölését saját személyöknek, nem tartják feltétlenül szükségesnek. Dr. Gaál Ödön a mandátum ezen felajánlását a városban elterjedt azon kósza hir következményének tartja, mintha ő a párthatározat dacára is jelöltnek akarna ez alkalommal fellépni. Kijelenti, hogy ez a hír személyének alantjáró meggyanusitása, ami ellen tiltakozik s a maga részéről is örömmel járul hozzá a fenti jelölésekhez s egész energiával támogatni fogja őket a küzdelemben s minden személyével összefüggő ilynemü meggyanusitást, mely neki a párttal szemben való hűtlenséget imputál, legerélyesebben visszautasit. Az intéző bizottság örömmel veszi tudomásul dr. Gál Ödön alelnök férfias, korrekt nyilatkozatát. A vá asztási kampány vezetésére dr. Szabó Lajos alelnök küldetett ki, akinek nevéhez fűződik a képviselóválasztás alkalmával aratott nagy siker. Az ő egyénisége biztositéka annak, hogy az a küzdelem, mellyel a munkapárt oly két kiváló egyén nevével megy bele, a legteljesebb diadallal fog végződni. A választás napja dec. 28. A munkapárt vezetősége már most kijelentette, hogy a jelöltekre való szavazás pártkérdést képez, s általában kötelessége minden párttagnak a jelöltek érdekében való agitálás s a választás napján a leszavazás, annál inkább, mivel az ellenpárt nagy agitációt fejt ki jelöltjei érdekében.

Részvét mindenfelől. A már emlitett részvétnyilatkozatokon kivül a következők kondoleáltak:

Rohonyi Gyula államtitkár: Mélyen tisztelt Nagyságos Asszonyom! A megrenditő csapás okozta fájdalomban, amely Nagyságos Asszonyomat általam is szeretett és tisztelt férje elhunytával érte, együttérző szivvel osztozom. Ezt a fájdalmas együttérzést fokozza még az a körülmény, hogy a megboldogulthoz nemcsak a barátság, hanem a politikai hitvallás közösségének érzete is hozzáfűzött, mely politikai hitvallásnak Ő mindig egyik erős és szilárd harcosa volt. A csapás nagyságát, amely ennyi köteléket egyszerre és váratlanul széjjeltépett, csak a Mindenható változhatatlan és bölcs akaratában való keresztényi megnyugvás enyhitheti! Ez a keresztényi megnyugvás enyhitse és gyógyitsa Nagyságos Asszonyom és a gyászoló rokonság fájdalmát is.

Igaz tiszteletem nyilvánitása mellett maradtam tisztelt Nagyságos Asszonyomnak kézcsókoló hive: Rohonyi s. k.

Sevics Mitrofán püspök: Az ujvidéki társadalom egyik legkiválóbb, legsympathicusabb és mindenkitől szeretve tisztelt tagjának igen korai elhunyta fölött mélyen érzett őszinte részvétét fejezi ki a drága halottját gyászoló családnak Sevics Mitrofán bácsi gör. kel. szerb püspök.

Gr. Andrássy Gézáné. Tisztelt Nagysád! Miután oly soká egymás mellett szenvedtünk egy-egy drága életért, engedje meg, hogy mostan én is küldjem a legforróbb részvétemet. Tudom, hogy milyen borzasztó nehéz tűrni ezt a rettentő fájdalmat, ahol senki-senki nem segithet — csak a drága lélek fentről segithet. Szivélyes üdvözlettel: Andrássyné.

Dr. Szlezák Lajos országos képviselő az első volt, aki Budapesten tartózkodván, személyesen fejezte ki részvétét. *Gr. Andrássy Manó:* Nagy fájdalmában őszintén részt vesz gr. Andrássy M.

Ezeken kivül több százra menő távirat és levél érkezett a családhoz, ujból jelezve azt, hogy Horváth Gézának mindenfelé az országban csak barátai és tisztelői voltak.

A munkapárt temerini győzelme. Temerinben folyó hó 3-án élénk érdeklődés mellett folyt le a megyebizottsági tagválasztás, amely a nemzeti munkapárt jelöltjeinek fényes győzelmével végződött. A leadott 338 szavazatból *Vermes Vince közs. jegyző* 323, Bujdosó Pal 278, Fischer Nándor 251 szavazatot kapott. A függetlenségi párt ezuttal is próbált szerencsét, de mint a multban, most is kevés eredménnyel, ugy, hogy jelöltjei közül *Benedek Mihály* mindössze 58 szavazatot kapott. A többiek 10-en alul maradtak. E tény pártunk hóditásáról mindennél szebben beszél.

Ingyen tűzijátékban volt része kedden este 6 óra tájban a korzó közönségének. A Récsey szálloda tetején levő reflektoros reklámnak pléhből készült nagy „E" betüje a nagy szélben leszakadt és rákerült az Adamovich-féle ház mentén elhuzódó villanyvilágitási dróthuzalokra. A beállott áramkapcsolás hatalmas elektromos kisüléseket eredményezett, amely átizzitva a pléhdarab egyes részeit, egész szikraesőt zuditott a gyalogjáróra. A nem mindennapi látványnak persze hamarosan sok nézője akadt, mig végre a „Mozi" uniformisos portása vetett véget a könnyen veszedelmessé válható tűzijátékuak.

Fényes esküvő volt lefolyt vasárnap, amely alkalommal *Schiller Ferenc* cs. és kir.-6 gyalogezredbeli őrnagy oltárhoz vezette *Pavlovics Angyalka* urhölgyet Pancsováról. A násznagyi tisztet *Novics György* és *Dr Grigorijevits Dusán* főtörzsorvos teljesitették. Tartós és zavartalan boldogságot.

Halálozás. Hétfőn reggel költözött el az élők sorából *Beck Károly* ácsmester életének 58. éves korában. *Beck* a tüzoltóegylet parancsnoka, az épitési szakmunkások egyletének elnöke, továbbá az előlegegyletnek igazgatósági tagja volt és általános tiszteletnek örvendett. Halálát vérmérgezés okozta. A család iránt érzett mély részvét kedden délután a temetésen nyilvánult meg, amelyen városunk közönsége nagy számban jelent meg. Az elhunyt derék iparost özvegyén kivül hat kiskoru árvája gyászolja.

Kaszinói estély. A szombaton megtartandó kaszinóestélyre a rendezőség a szükséges előkészületeket már megtette. Ezen estély is minden bizonnyal a megérdemlett, jó siker jegyében fog lefolyni. Amint már mult számunkban is emlitettük, a hangversenyen *Stern Hugó*, a 96-ik gyalogezred karmestere fog élvezetes hegedűjátékával közremüködni. A hegedűszámokat *Czebák Camillóné* urasszony kiséri zongorán.

Győzelem az egész vonalon. Szombaton folyt le Bácsmegye törvényhatósági bizottsági tagjainak tagválasztása, amely alkalommal ez a megye ismét tanujelét adta politikai érettségének és mig egyrészről a munkáspárti jelölteket hatalmas többséggel fényes győzelemre vezette, másrészről az okvetetlenkedő ellenzéknek megadta a méltó választ azzal, hogy csufosan elbuktatta jelöltjeit. A megválasztott 160 bizottsági tag közül *130* tartozik a munkapárthoz, ezenfelül megválasztatott 22 függetlenségi, 4 néppárti, 3 nemze-

HAJÓS TESTVÉREK
mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztitó gyára. Szőrmefestés. — Szőrmeeladás. Agytolltisztitás.
Gyár: Széchenyi-utca 9. szám. Telefon 215. sz. Ujvidék. Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44. Telefon 111. sz.
FEST MOS VEGYTISZTIT
Külön gallértisztitó osztály.
olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbizásokat posta utján pontosan eszközlünk.

tiségi és 1 gazdapárti. A szomszédos *Torontál* megyében szintén csufos vereséget szenvedtek a megyebizottsági tagválasztáson az ellenzékiek. Itt a megválasztott 153 bizottsági tag közül 140 tartozik a munkapárthoz, 8 függetlenségi, 2 pártonkivüli 67 es, 3 nemzetiségi. Árvamegyében 45 bizottsági tag közül 41 munkapárti jött a megyei törvényhatósági bizottságba, a Justh-párt itt egyetlen egy jelöltet sem hozott be. Még *Csongrádmegyében* is, amelyben pedig az ellenzék igen bizott, a megválasztott megyebizottsági tagok 90 százaléka munkapárti. Nem is szólunk most *Nyitramegyéről*, ahol a megyei választásokon a bizottságban még mutatóba sincs függetlenségi párti. A nagy hühóval reklámot csapó párt tehát teljesen lejárta magát és feltámasztani egyhamar nem fogja azt senkisem.

Szinielőadás a zárdában. Az ujvidéki róm. kath. könyvtáregylet régi tradicióihoz hiven az idén is megrendezi a nagy fáradsággal és sok áldozattal járó szinielőadásait, az Iskolanénék intézete végzett növendékeinek ezt a szivet-lelket gyönyörködtető produkciót. A sikerült előadások, melyek évről-évre zsufolt nézőtér előtt folynak, dec. 8. 10. és 11-én lesznek d. u. $^1/_2$5-kor a zárda óvoda helyiségében. Felhivjuk a város közönsége figyelmét általában, de a katholikusok figyelmét különösen ezen intézmény támogatására. A rendezőség a látogatók között még disztárgyakat is sorsol ki. Tekintettel a tömeges látogatásra, tanácsos a jegyeket már jóelőre megváltani. (Jegyek Kuborczy cukrászdájában kaphatók 2 kor.-ért.)

Elveszett egy szürke bőrtárca a Wagner testvérek — Főtér — Andrássy-ut — Eötvös-tér utvonalon. Tartalma 5 drb. 10 kor.-ás papirpénz; 10 kor. apropénz, egy „Standard" biz. életbiztositási névre szóló nyugta. A kárvallott: Wirth Gyula magánhivatalnok. A rendőrkapitányi hivatal ezuton is felhivja a megtalálót jelentkezésre.

Szini előadás. A „Polgári Magyar Daloskőr" karácsony másodnapján a Dungyerszky-szinházban műkedvelői szini előadást rendez, amely alkalommal Géczy kitünő szinműve „*A gyimesi vadvirág*" kerül bemutatásra.

Lövés az iskolában. Folyó hó 4-én Bozojac Pál, szabotanonc, midőn d. e. 9-kor a tanonciskolába ment, nemcsak a rajzszereket vitte magával, hanem egy revolvert is. Tanitás alatt mutogatta a mellette ülő Velcsek János, csizmadia-tanoncnak a revolvert, miközben az elsült és a golyó Velcsek jobb combjába furódott. A megsebzett tanonc a kórházban fekszik, a másik pedig a börtönben várja a büntetést.

A hálószobák réme, a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinnel történtek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin nemcsak az élő poloskát pusztitja el nyomban, de a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkit; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Herczog István gyógyszertárában Ujvidék, és a készitőnél: Löcherer gyógyszerésznel, Bártfán

Hirdetések.

7105/tkvi. 1910. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Janosi Mátyás temerini lakós végrehajtatónak kisk. Igracski Marcel és Pál végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtás árverés 200 kor tőkekövetelés, ennek 1908 november hó 1 töl járó 5% kamatai, 35 kor. 90 fill. perbeli végrehajtási már megállapitott, valamint jelenlegi 18 kor. 30 fill. és a még felmerülendő költségek kielégitése végett az 1881. LX. t.-c. 144. § a alapján és a 146 § a értelmeben az ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő, a temerini 313. számu betétben A. I. 1 2. sorsz. 114 és 115. hrsz. a felvett ingatlanból kiskoru Igracski Marcelt és Pált megillető 2/3 részre 1755 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül az 1910. évi december hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája Temerin községházához tüzetik ki.

Árverési feltételek:

1. Ezen árverésen a fent körülirt ingatlanok a kikiáltási ár felén alul eladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan be csárnak 10%-át, vagyis 175 korona 50 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1910. évi október hó 13-án.

Vékey Zoltán, s. k., kir. törvényszéki biró. *Kulcsár* s. k., kir. telekkönyvvezető

27206. sz. Kig. 1910.

Hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa közhirré teszi, hogy a város gazdasági udvarában f. hó 11 én délelőtt 10 órakor 11 drb. használt hidmérleg fog eladatni nyilvános árverésen.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1910. évi december hó 5-én.

Dr. Demetrovits Vladimir s. k., polgármester.

Kerestetik egy keveset használt jó karban lévő rövid :: zongora. ::

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Állást keres.

Iskolázott fiatalember, aki tud: horvát-szerb levelezést, gyorsirást és gépirást, aki kitünő rajzoló, rond és disziró, levelezői, rajzoló vagy ehhez hasonló állást keres.

Ajánlatok „Becsület" jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők, ahol bővebb felvilágositás is kapható.

Apolló-szinház

Ujvidék.

A legelegánsabb közönség kedvelt szórakozó helye. Kétnaponkint változó elsőrangú, fővárosi, szigoruan családias műsor! — Kényelmesen :: berendezett, jól szellőztetett helyiség. ::

A képek szilárdak, világosak és rezgésmentesek.

Előadás kezdete hétköznaponkint este 6-tól 11-ig. — Vasár- és ünnepnap d. u. 4-tól.

ELADÓ HÁZ.

Péterváradon (Major) Relkovičeva-utca 247. szám alatti ház *szabad kézből eladó*. Bővebbet Ujvidéken a felsőkereskedelmi iskolában Fáth Jánosnál.

Alapittatott 1882. Alapittatott 1882

A legjobbhirü egyenruha-készitő intézet

SUKDOLÁK A.

Pétervárad.

Elvállal mindenféle egyenruhakészitést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Ritka alkalom.

Mindenféle kereskedelmi és ipari célokra alkalmas utcai helyiség portállal a legforgalmasabb helyen 1911. február 1-töl kiadó.

Bővebbet: Kron Károlynál (Népbank.)

Az „Erzsébet" szálloda átvétele.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy 1910. december hó 1 töl kezdve a jóhirnévnek örvendő „Erzsébet" szállodát a kávéházi és éttermi helyiségekkel együtt átvettem.

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a t. közönség mindennemű igényeit kielégitsem. Az e téren való hosszuévi tapasztalataim folytán abba a kellemes helyzetbe jutok, hogy a kivánságaiknak pontosan megfeleljek.

Szives pártfogásért esd

kiváló tisztelettel

Horti Balázs.

Izletes konyha!
Villanyvilágitás!
Fürdő a házban!
Pilseni Urquell sör!

Kitünő fajborok!
Pontos, szolid és figyelmes kiszolgálás. Kényelmes, szép és tiszta szobák!

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.

A kiadóhivatal főnöke: Trebits Károly